

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вступ до спеціальності

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Назва освітньої програми	Музичне мистецтво
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Архіпова Наталя Євгенівна	098-551-21-82	arkhipovanatalia@yahoo.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Вступ до спеціальності – є важливою та необхідною дисципліною у циклі професійної підготовки здобувачів, яка знайомить здобувачів з основними принципами формування переліку відповідних умінь і навичок фахових компетентностей спеціальності 025 “Музичне мистецтво”, а також систематизує та впорядковує розуміння майбутньої професії та шляхів творчої самореалізації.

Мета курсу – є знайомство здобувачів з майбутньою спеціальністю 025 “Музичне мистецтво”, специфікою музичного мислення, майбутньою музично-сценічною діяльністю та її місцем у суспільному житті. Також у пріоритеті орієнтація здобувачів на постійний саморозвиток і готовність до самостійного освоєння і примноження знань протягом професійної діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни - для початку навчання дисципліни не потрібно спеціальної підготовки.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Вступ до спеціальності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1 - Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК10 - Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК13 - Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК18 - Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН6 - Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН8 - Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та звукорежисерських інтерпретацій.

ПРН9 - Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (ансамблю, хору).

ПРН12 - Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН13 - Володіти основами методології педагогічної діяльності.

ПРН14 - Використовувати на професійному рівні основи викладання вокалу (естрадно-джазового напрямку).

ПРН15 - Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН16 - Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

ПРН17 - Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

ПРН18 - Володіти сучасною апаратурою звукозапису та новітніми комп'ютерними технологіями у звукорежисерській практичній діяльності.

3. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Знання професійних вимог до особистості музиканта - виконавця
2. Розуміння майбутньої музично-виконавської діяльності та її місцем у суспільному житті
3. Знання будови голосового апарату та розуміння фізіології співочої діяльності.
4. Знання правил охорони голосу і гігієни голосового апарату.
5. Знання правил безпеки життєдіяльності у своїй галузі.

Уміння:

1. Самостійно визначати напрями саморозвитку та самовдосконалення
2. Аналізувати культурно-мистецькі тенденції та аргументувати власні судження
3. Уміння визначати якість співочого звуку, розпізнавати основні дефекти в звучанні голосу

Навички:

1. Вокального звуковидобування та оволодіння плавним голосоведінням у примарній зоні голосового діапазону.

4. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Індивідуальні	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	56	28	96	1	1;2	Обов'язкова професійна

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	всього	у тому числі		
лекц.		індив.	сам. роб.	
Тема 1:Музичне мистецтво та його соціокультурні функції.	4	2	6	
Тема 2:Основні напрямки розвитку музичної освіти в сучасному світі.	2	1	4	
Тема 3:Принципи побудови системи освіти в Україні. Музичне	2	1	4	

виховання в різних типах освітніх закладів.				
Тема 4:Професійні вимоги до музичних спеціалізацій.		2	1	4
Тема 5:Генеza та специфіка естрадного мистецтва		4	2	6
Тема 6:Специфіка вокального виконавства у естрадному мистецтві		4	2	6
Тема 7:Співацький процес та будова голосового апарату		4	2	7
Тема 8:Класифікація співочих голосів.		4	2	7
Тема 9:Охорона та гігієна співацького голосу		2	1	4
Всього годин		28	14	48
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - залік				

II семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	всього	у тому числі		
		лекц.	інд.	сам. роб.
Тема 10:Засоби класифікації музичного мистецтва		2	1	4
Тема 11:Структура сучасної музичної індустрії		4	2	6
Тема 12:Концертні заклади		4	2	6
Тема 13:Сценічна культура та її складові		2	1	4
Тема 14:Психологічні складові виконавської діяльності		4	2	7
Тема 15:Сучасна сценічна інфраструктура		4	2	6
Тема 16:Технічне забезпечення сцени		4	2	7
Тема 17:Основи безпеки життєдіяльності під час роботи зі звукотехнікою		2	1	4
Тема 18:Етикет сучасного музиканта		2	1	4
Всього годин		28	14	48
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - залік				

6. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі вищої освіти отримують літературу для доповнення конспекту та самостійної роботи, нотний матеріал для індивідуальних занять, аудіо матеріал для прослуховування та відеоматеріал для перегляду. Рекомендації, індивідуальні завдання та оцінки за їх виконання надаються як традиційним шляхом, так і з використанням онлайн засобів. Заняття потребують пристрій для перегляду відеоматеріалів на лекціях та фортепіано для індивідуальних занять. Для прослуховування та перегляду медіа - матеріалів використовується інтернет-платформа “You Tube”.

7. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Впродовж індивідуальних занять здобувачі виконують наступні види вправ та завдань:

1. Вправи на дихання
2. Вокальні вправи
3. Вправи на дикцію та артикуляцію
4. Вправи на ритмічну координацію
5. Розбір та вивчення вокалізів, українських народних пісень та романсів для засвоєння початкових вокальних навичок.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» включаються наступні завдання:

1. Аналіз відеоматеріалів, прослуховування музики та перегляд музично-сценічних вистав
2. Самостійне опрацювання заданого теоретичного матеріалу
3. Доповнення конспекту за темами з СРС
4. Виконання заданих вокальних, ритмічних, артикуляційних вправ
5. Вивчення заданих вокальних творів для опрацювання базових вокальних навичок.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання

Поточний контроль

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
-------------	---------------------------	-----------------------------	----------------------------------

Систематичність і активність роботи на лекційних та практичних заняттях			
1.1. Відвідування аудиторних занять (лекційних та індивідуальних), та ступінь занурення у матеріал.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час індивідуальних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка засвоєного матеріалу, тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Вивчення та опрацювання даних технічних вправ та вокальних творів даних за індивідуальною програмою	Відповідно до графіку індивідуальних занять	Перевірка засвоєних технічних вокальних вправ та творів у індивідуальному порядку.	20
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль залік			50
Всього балів			100

Питання до заліків

1. Дайте характеристику музиці як виду мистецтва
2. Назвіть основні соціокультурні функції музичного мистецтва
3. Опишіть форму та зміст музичного мистецтва
4. Визначте головні цілі, що стоять перед сферою музичної освіти у 21 столітті.
5. Охарактеризуйте сучасну систему музичної освіти в Україні.
6. Поясніть у чому полягає пізнавальна діяльність сучасного музиканта.
7. Охарактеризуйте орієнтовний зміст самостійної роботи здобувача з вашої обраної професійної кваліфікації
8. Перерахуйте основні етапи розвитку естрадного мистецтва
9. У чому, на ваш погляд, полягає специфіка естрадного вокального мистецтва
10. Назвіть специфічні риси професії «артист музичного театру»
11. Чим звукорежисер може допомогти сучасному виконавцю під час концертного виступу?
12. Назвіть та поясніть рівні оволодіння виконавською майстерністю
13. Назвіть основні психологічні складові виконавської майстерності
14. Розкажіть про засоби боротьби зі сценічним хвилюванням.

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

15. Назвіть основні відділи будови голосового апарату
16. Які типи вокального дихання вам відомі
17. Дайте характеристику будові та функціоналу артикуляційного апарату співака
18. Дайте характеристику класифікації дитячих голосів
19. Дайте характеристику класифікації жіночих голосів
20. Дайте характеристику класифікації чоловічих голосів
21. Визначте правила гігієни дитячого голосу в мутаційний період
22. Охарактеризуйте поняття «музичний лейбл»
23. Розкажіть про «велику четвірку» лейблів
24. Охарактеризуйте поняття «чарт» та поясніть, за якими критеріями він формується
25. Опишіть основні компоненти інфраструктури сценічного простору.
26. Опишіть основні технічні служби звичайного концертного закладу.
27. Назвіть основні правила безпеки при користуванні зі сценічним технічним обладнанням
28. Які правила етикету, на ваш погляд, сприяють плідній співпраці між вокалістом та звукорежисером

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та індивідуальних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані відповіді та опрацьовував технічні вправи, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, опанував індивідуальну вокальну програму, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, понять, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та індивідуальних заняттях, виконував технічні вправи та демонструє придбані навички у індивідуальній вокальній програмі, проявляє творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного та практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних понять, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність опрацьованих вокально-технічних вправ, та активність у навчанні;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та індивідуальних заняттях, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність (частково) виконаних вокально-технічних вправ;
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та індивідуальних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює інтуїтивно, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, здатний частково демонструвати надбані технічні навички, має частково виконані завдання до

самостійної роботи;

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні джерела

1. Олексюк О.М., Кондратенко Г.Г., Ляшенко О.Д. Вступ до спеціальності:музичне мистецтво. Модуль 2: навч. посібник/ О.М.Олексюк, Г.Г.Кондратенко, О.Д.Ляшенко. – К.:Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2011. –132 ст.
2. Я - студент: Навч. посіб. / За ред. В.О.Огнев'юка. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015
3. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: Навч. посібник /В.Ф.Черкасов. – Київ: ВЦ «Академія», 2016. – 239 с.
4. Откидач В.М., Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця: Нова книга, 2013. 367 с. (Електр.варіант)
5. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика. Харків: Естет Принт, 2019. 336 с (Електр.варіант)
6. Рось З.П. Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків. Івано-Франківськ: “СІМІК”, 2019. 66 с. (Електр.варіант)
7. Дюм Д. Розвиток та охорона співацького голосу. К. : Музична Україна, 1988.
8. Антонюк В.Г.,Постановка голосу: навч. посібник для вищих муз. навч. закл. / В. Г. Антонюк. - Київ: Українська ідея, 2000.68 с.

Допоміжні джерела

1. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2014. 528 с.
2. Шип С.В. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. К.: Муз. Україна, 1998.(Електр.варіант)
3. Юцевич Ю.Є. Музика: Словник-довідник. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2003. 689 с

4. Базиликот Б.О. Орфоепія в співі: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 126 с.
5. Кушка Я. С. Методика навчання співу [посібник з основ вокальної майстерності]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
6. Шкуляр О.Д. Методичні поради з питань організації самостійної роботи студентів з постановки голосу (На допомогу вокалістам - початківцям). Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2017. –84 с.
7. Олексюк О., Т кач М. Музично -педагогічний процес у вищій школі : формат модернізації : Навч. пос. Київ, Знання України 2009. 123 с.

Інтернет-ресурси:

1. Нотна бібліотека західної естрадно-джазової музики Hal Leonard - URL: <https://www.halleonard.com/>
2. Каталог трансляцій музичних шоу та Бродвейських мюзиклів - URL: <https://www.mtishows.com/>
3. On-line бібліотека - URL: <https://www.scribd.com/home>

Список рекомендованих хрестоматій для підбору репертуару:

Для формування навчального репертуару рекомендуються збірники вокалізів різних рівнів складності для всіх типів голосу таких авторів як: Франц Абт, Гаetano Зейдлер, Генрих Панофка, Джузеппе Конконе.

1. Перлини української народної пісні [упоряд. М. Гордійчук]. – Київ: Музична Україна, 1991
2. Солоспіви для дітей та юнацтва [упоряд. І. Зеленецька]. – Кам'янець-Подільський «Абетка», 2010.
3. Українські народні думи та пісні. – К. : Музична Україна, 1990.
4. Українські народні пісні. – К. : Музична Україна, 1976.
5. Українські популярні пісні-романси : Зб.: [упоряд. і муз.ред. Р. Стефанко]. – Львів : Сполом, 2002.
6. Улюблені пісні. [упоряд. Г. Ніколаєва] – К.: Музична Україна, 1988.
7. Андрієвська Н. Вокальні твори. – К. : Музична Україна, 1983.
8. Косенко В. Вибрані романси та пісні: для голосу і фортепіано. – К. : Музфонд УРСР, 1948
9. Кренців Я. Сольний спів. Сопрано : Вокально-педагогічний репертуар. – К.: Музична Україна, 2005.
10. Луценко Д. Дарую людям пісню : [Збірка пісень українських композиторів на вірші Д. Луценка : голос з фп.] – К. : Музична Україна, 2011
11. Май Н. Мамина сорочка : зб. пісень для дітей та молоді. – П.: ПП «Дачник», 2007.
12. Майборода Г. Романси. – К. : Музична Україна, 1981.
13. Майборода П. Я прийду до тебе з піснюю : вибрані вокальні твори – К. : Музична Україна, 2008.
14. Мережин П. Країна світлих мрій : дитячі пісні. – К. : 2011.
15. Мігай А. Подарунок : пісні для дітей. – К. : АртЕК, 2005.

Перелік видатних вокальних колективів та виконавців, творчість яких рекомендується для прослуховування та вивчення.

Acappella, Antonio Carlos Jobim, Ann Miller, Aretha Franklin, Ava Gardner, Barbra Streisand, Bette Midler, Bing Crosby, Bobby McFerrin, Boswell Sisters, Camerata, Chuck Berry, David Bowie, Duke Ellington, Earth Wind & Fire, Ella Fitzgerald, Elton John, Ethel Merman, Fred Astaire, Gene Kelly, George Benson, Hugh Michael Jackman, Jacob Collier, Jamie Cullum, James Brown, Janis Joplin, Judy Garland, Julie Andrews, Lambert Hendricks & Ross, Liza Minnelli, Louis Armstrong, Luciano Pavarotti, ManSound, Maria Callas, Maria Rita, Marvin Pentz Gaye, Mel Torme, Naturally 7, Michael Jackson, New York Voices, Pentatonix, Queen, Quincy Delight Jones, Ray Charles, Sam Cooke, Sarah Brightman, Sarah Vaughan, Sly & the Family Stone, Stevie Wonder, Take 6, Tania Maria, The Andrews Sisters, The Beatles, The Fairfield Four, The Manhattan Transfer, The Puppini sisters, The Real Group, The Singers Unlimited, The Swingle Singers, Tina Turner, Whitney Houston, Борис Гмиря, Василь Зінкевич, Володимир Івасюк, Дмитро Гнатюк, Квітка Цісик, Микола Мозговий, Мирослав Скорик, Ніна Матвієнко, Піккардійська Терція, Платон Майборода, Олександр Білаш, Юрій Гуляєв.